

**เผยแพร่ผลดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ
ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป
กรณีการใช้เครื่องพันธนาการประเภทยุแ่งเท้าแก่ผู้ต้องขังนักศึกษากลุ่มขบวนการประชาธิปไตยใหม่**

๑. เรื่องเดิม

กรณีที่น่าปรากฏต่อสาธารณชนและสื่อมวลชนจำนวนมากว่า เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ได้ใช้เครื่องพันธนาการประเภทยุแ่งเท้าแก่นักศึกษากลุ่มขบวนการประชาธิปไตยใหม่ซึ่งตกเป็นผู้ต้องขังระหว่างสอบสวนตามหมายจับของศาลทหารกรุงเทพ จำนวน ๗ คน โดยได้ใช้ในการคุมตัวออกจากเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครไปยังศาลทหารกรุงเทพ เพื่อให้พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ยื่นคำร้องขออำนาจศาลทหารฝากขังเป็นครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ซึ่งการใช้เครื่องพันธนาการประเภทยุแ่งเท้าแก่นักศึกษาผู้ต้องขังทั้งเจ็ดในกรณีนี้ ได้มีสื่อมวลชนจำนวนมากนำเสนอข่าวว่าเป็นการใช้ตรวน และมีปัญหาว่าจะถือเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพในร่างกายของนักศึกษาผู้ต้องขังทั้งเจ็ดหรือไม่

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ได้ให้การรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ของชนชาวไทยตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว การใช้อำนาจโดยองค์การของรัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐจึงต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคล อย่างไรก็ตาม สิทธิและเสรีภาพของบุคคลอาจถูกจำกัดได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเท่าที่จำเป็น เจ้าพนักงานของรัฐจะต้องใช้อำนาจภายในขอบเขตนั้นโดยเคร่งครัด จะใช้อำนาจเกินกว่าเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติไว้ไม่ได้ในกรณีนี้ การใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังระหว่างสอบสวนที่มีการขอฝากขังต่อศาล ย่อมเป็นการทำให้ผู้ต้องขังเสียเสรีภาพในการเคลื่อนไหวร่างกาย อันเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพในร่างกาย และอาจทำให้ผู้ต้องขังเกิดความอับอายหรือมีลักษณะเป็นการประจานต่อคนที่พบเห็น อันเป็นการกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีบทบัญญัติของกฎหมายให้สามารถจำกัดสิทธิเสรีภาพในร่างกายของผู้ต้องขังโดยการใส่เครื่องพันธนาการได้ ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๗๙ แต่มีการบัญญัติข้อยกเว้นไว้เมื่อมีเหตุสำคัญตามมาตรา ๑๔ (๔) และวรรคสอง ในกรณีเมื่อต้องคุมตัวผู้ต้องขังออกไปนอกเรือนจำ เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะสั่งให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังและที่จะเพิกถอนคำสั่งได้ตามที่เห็นสมควร ประกอบกับกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๗๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๒๘ วรรคสาม ได้กำหนดเงื่อนไขในการพิจารณาใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังในกรณีที่ต้องนำตัวออกไปนอกเรือนจำว่า “ถ้าจะใช้เครื่องพันธนาการให้ใช้กุญแจมือ เว้นแต่คนต้องขังในคดีอุกฉกรรจ์จะใช้ตรวน หรือกุญแจเท้า หรือชุดกุญแจมือและกุญแจเท้าก็ได้” ซึ่งคำว่าคดีอุกฉกรรจ์ แม้จะไม่มีนิยามความหมายไว้ในกฎกระทรวงฉบับดังกล่าว แต่จากการพิจารณาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓ ก่อนการแก้ไขพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗ แล้วพบว่า

มาตรา ๑๗๓ ได้กำหนดให้ในคดีอุกฉกรรจ์ให้ศาลถามจำเลยว่าต้องการทนายความหรือไม่ และตามระเบียบกรมตำรวจว่าด้วยเหตุอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญและเหตุที่ต้องรายงานด่วน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ข้อ ๑.๑ กำหนดว่า เหตุอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ ได้แก่ ฆ่าผู้อื่น ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ วางเพลิง และลักพาคนไปเรียกค่าไถ่ คดีอุกฉกรรจ์จึงหมายถึง การก่อเหตุอาชญากรรมที่สะเทือนขวัญต่อประชาชน อันมีบทกำหนดโทษรุนแรงกว่าการกระทำความผิดประเภทอื่นๆ แต่ในกรณีของนักศึกษาผู้ต้องขังทั้งเจ็ดนี้เป็นคดีเกี่ยวกับข้อหาฝ่าฝืนคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ ที่ห้ามชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป และข้อหาร่วมกันก่อความวุ่นวายเพื่อให้การออกเสียงไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อันเป็นคดีที่เกี่ยวกับความคิดเห็นที่แตกต่างทางการเมือง และข้อหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานสอบสวนในการพิมพ์ลายนิ้วมือ และไม่อาจแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับเมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ มิได้มีลักษณะเป็นการก่ออาชญากรรมที่ร้ายแรงสะเทือนขวัญต่อประชาชน กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นคดีอุกฉกรรจ์

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาหลักทั่วไปที่เป็นเงื่อนไขในการใช้อำนาจขององค์กรของรัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐในกรณีนี้แล้วเห็นว่า การกระทำของเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสั่งใช้เครื่องพันธนาการแก่นักศึกษาผู้ต้องขังทั้งเจ็ดไม่เป็นไปตามหลักนิติรัฐ ได้แก่ ต้องมีเหตุจำเป็น ต้องสมประโยชน์หรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่ชอบธรรม และต้องสมควรแก่เหตุ ดังนั้น การที่เจ้าหน้าที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครได้ใช้กุญแจเท้าแก่นักศึกษาผู้ต้องขังทั้งเจ็ด จึงเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพในร่างกายของบุคคลโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย ส่วนการคุมตัวนักศึกษานักศึกษาผู้ต้องขังทั้งเจ็ดออกจากเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครไปยังศาลทหารกรุงเทพ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ โดยมีการทำให้ภาพของการใส่กุญแจเท้าปรากฏต่อสาธารณชนไปทั่วโลก เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทั้ง ๒ ประเด็นดังกล่าวจึงเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงมีมติให้กำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะต่อกรมราชทัณฑ์ (รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๐๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๙) ดังนี้

๑.๑ มาตรการการแก้ไขปัญหา

ให้กรมราชทัณฑ์กำชับและตักเตือนเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการพิจารณาให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง เพื่อให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ และกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติมด้วยความระมัดระวังและเคร่งครัด เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในลักษณะทำนองเดียวกันอีก

๑.๒ ข้อเสนอแนะ

(๑) กรมราชทัณฑ์ควรมีการดำเนินการทบทวนความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่สอดคล้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังอย่างเพียงพอด้วย และควรที่จะได้มีการจัดการศึกษาอบรมและติดตามพัฒนาการมาตรฐานการดูแลรักษาความปลอดภัยและรักษาสิทธิมนุษยชนเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

(๒) เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังพึงพิจารณาให้ความเห็นในการใช้เครื่องพันธนาการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด และพัสติจะต้องเป็นผู้สั่งให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) กรมราชทัณฑ์ควรพิจารณาวิวัฒนาการของการใช้เครื่องพันธนาการโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ทดแทนลักษณะของเครื่องพันธนาการที่ใช้อยู่ในปัจจุบันต่อไป โดยคำนึงถึงการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพอันเป็นสิทธิมนุษยชนของผู้ถูกควบคุมตัว

(๔) เมื่อมีการใช้เครื่องพันธนาการใดๆ แล้ว กรมราชทัณฑ์ควรกำหนดให้มีมาตรการที่พึงใช้เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ต้องขังเป็นครั้งที่สอง จากการที่ถูกถ่ายภาพหรือเสนอข่าวต่อสาธารณชน โดยทำให้ปรากฏต่อสาธารณชนว่าผู้ต้องขังถูกใส่เครื่องพันธนาการ เนื่องจากยอมเป็นการลดคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยอาจใช้เครื่องแต่งกายของผู้ต้องขังที่สามารถปิดบังเครื่องพันธนาการไว้ และในระหว่างนำตัวผู้ต้องขังไปนอกเรือนจำ ควรป้องกันมิให้มีการถ่ายภาพผู้ต้องขังซึ่งมีเครื่องพันธนาการดังกล่าว

(๕) ในการควบคุมตัวผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์ควรมีการแยกประเภทผู้ต้องขังระหว่างประเภทความผิดอุกฉกรรจ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดที่กระทำต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ที่มีลักษณะใช้ความรุนแรง กับอีกประเภทหนึ่งคือผู้ต้องขังที่กระทำความผิดต่อความมั่นคง หรือความผิดในทางการเมือง หรือความผิดในลักษณะที่ถูกกำหนดให้เป็นความผิดทั้งๆ ที่ไม่ได้เป็นภัยอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน โดยผู้ต้องขังประเภทนี้ควรจะได้รับการพิจารณาเป็นกรณีๆ ว่าควรจะควบคุมตัวอย่างไรจึงจะเหมาะสม

๒. ผลดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

กรมราชทัณฑ์มีหนังสือ ที่ ยธ ๐๗๐๕.๑/๒๗๖๕๑ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ หนังสือที่ ยธ ๐๗๐๕.๑/๑๐๔๑๙ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๐ และหนังสือด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๗๐๔.๑/๗๒๘๔ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๔ แจ้งผลดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รวมทั้งมีความเห็นเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สรุปผลดำเนินการของกรมราชทัณฑ์ได้ ดังนี้

๒.๑ ได้กำกับเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ในการพิจารณาใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังให้ถือปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๗๙ และกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๗๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมีหนังสือสั่งการให้ปฏิบัติด้วยความระมัดระวังและเคร่งครัดแล้ว

๒.๒ ได้ทบทวนความรู้ความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่สอดคล้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง โดยสถาบันพัฒนาข้าราชการราชทัณฑ์ซึ่งทำหน้าที่ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน เพื่อเน้นให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังบนพื้นฐานศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในทุกหลักสูตรของการฝึกอบรมข้าราชการราชทัณฑ์ เช่น หลักสูตรข้าราชการราชทัณฑ์บรรจุใหม่ (แรกรับ) หลักสูตรพัสติ เป็นต้น

๒.๓ การให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังพิจารณาให้ความเห็นในการใช้เครื่องพันธนาการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด กรมราชทัณฑ์ได้มีหนังสือสั่งการให้เรือนจำและทัณฑสถานดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายอยู่เสมอ รวมทั้งได้มีการทักท้วงหากการใช้เครื่องพันธนาการไม่เป็นไปตามกฎหมาย

๒.๔ ได้พัฒนารูปแบบเครื่องพันธนาการตามที่นานาอารยประเทศได้นำมาใช้ในการควบคุมผู้ต้องขัง โดยให้มีลักษณะที่ดูไม่โหดร้ายทารุณเกินไป แต่ขณะเดียวกันก็ต้องควบคุมผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ ตามประกาศ กรมราชทัณฑ์ เรื่อง การกำหนดแบบและขนาดของเครื่องพันธนาการประเภทกุญแจมือและกุญแจเท้า

๒.๕ กรมราชทัณฑ์ได้พิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้เครื่องแต่งกายปิดบัง เครื่องพันธนาการของผู้ต้องขังแล้วมีแนวคิดว่าจะจัดทำช่องทางพิเศษสำหรับผู้ต้องขัง ซึ่งจะเป็นการป้องกันการ ถ่ายภาพจากสื่อมวลชนได้ดีกว่าการใช้เครื่องแต่งกายปิดบังเครื่องพันธนาการ แต่การดำเนินการดังกล่าวต้องใช้ งบประมาณและเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน อาทิ ศาลยุติธรรม กระทรวงกลาโหม และกระทรวงยุติธรรม อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในเบื้องต้น กรมราชทัณฑ์ได้มีหนังสือไปยังเรือนจำที่อยู่ในเขตอำนาจศาล ในกรุงเทพมหานครให้ถือปฏิบัติตามแนวทางที่ศาลอาญาเสนอแนะ กล่าวคือ หากผู้ต้องหาหรือจำเลยอยู่ระหว่าง ขอลปล่อยตัวชั่วคราว ให้เจ้าหน้าที่จัดแยกบุคคลดังกล่าวออกไปยังห้องรอการปล่อยตัวชั่วคราวต่างหากโดยยังไม่ต้อง ตรวจสอบ เมื่อศาลมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว จึงให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบ โดยศาลอาญาได้ จัดสร้างห้องเป็นการเฉพาะไว้แล้ว สำหรับศาลที่ตั้งอยู่ภูมิภาคนั้น อำนาจหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังไป - กลับ ศาล เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งกรมราชทัณฑ์ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ ทั้งนี้ หากเกิด การหลบหนีหรือก่อเหตุร้ายใด ๆ ระหว่างการควบคุมไป - กลับ หรืออยู่ที่ศาล ก็จะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของ หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมราชทัณฑ์จึงได้กำชับให้เรือนจำทุกแห่งติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งศาลจังหวัดและตำรวจภูธรในพื้นที่ เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมให้รัดกุมและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น เช่น การใส่ เครื่องพันธนาการจะต้องตรวจสอบให้มีความมั่นคงแข็งแรงก่อนส่งมอบตัวผู้ต้องขังให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ การรับ - ส่ง ผู้ต้องขังไปศาล จะต้องมีความพร้อมทั้งรถยนต์ที่เป็นพาหนะและตัวพนักงานขับรถ นอกจากนี้ เพื่อเป็นการป้องกันการ หลบหนีหรือก่อเหตุร้ายใด ๆ ขึ้นอีก ได้ให้เรือนจำทุกแห่งติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้ง ศาลจังหวัดและตำรวจภูธรในพื้นที่ เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมให้รัดกุมและปลอดภัยยิ่งขึ้น สำหรับมาตรการอื่น ๆ ให้ถือปฏิบัติตามคู่มือการควบคุมผู้ต้องขังไป-กลับศาล

๒.๖ ประเด็นเกี่ยวกับการแยกประเภทผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์ได้มีการแบ่งแยกประเภทผู้ต้องขัง ตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว เช่น ผู้ต้องขังหญิง ผู้ต้องขังต่ำกว่า ๒๕ ปี และต้องโทษครั้งแรก ผู้ต้องขังที่ต้องโทษ สำหรับความผิดที่ประทุษร้ายแก่ชีวิตและร่างกาย และผู้ต้องขังที่ต้องโทษประทุษร้ายแก่ทรัพย์ เป็นต้น

๓. มติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครอง สิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๒๙/๒๕๖๔ (๔) เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๔ รับทราบผลดำเนินการของกรมราชทัณฑ์ที่ได้ ดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะกรณีนี้แล้ว สำหรับความเห็นของกรมราชทัณฑ์ในส่วน ของการจัดทำช่องทางเดินพิเศษสำหรับผู้ต้องขังเพื่อป้องกันการถ่ายภาพของสื่อมวลชน ซึ่งต้องใช้งบประมาณและ อาศัยความร่วมมือกับหลายหน่วยงาน อาทิ ศาลยุติธรรม กระทรวงกลาโหม และกระทรวงยุติธรรม คณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหากรณีนี้อย่างเป็นทางการต่อไป